

Identificació, descripció i anàlisi dels fons documentals relacionats amb l'autonomia de les Illes Balears

Arxius diocesans de Mallorca, Menorca i Eivissa

Investigador/a a càrrec: Marina Castillo Fuentesal

Els primers fons documentals que es troben custodiats a l'Arxiu Diocesà de Mallorca corresponen a l'organització de la Diòcesis —la qual va ser iniciada per Ramon de Torrella el 1238—, a pesar de que les sèries de registres comencen a partir del s. XIV.

Pel que fa referència als documents que s'ubiquen dins la cronologia del període autòmic (1983-2023), aquests són escassos. A més, presenten una dificultat i és que no es poden consultar fins que passin 100 anys i, en molts de casos, encara no estan inventariats.

De totes maneres, dins el fons que correspon a la **secció de la Vicaria General** es poden trobar expedients matrimonials des del segle XIX fins al segle XX —conformat per 1709 lligalls—; causes civils des de 1431 fins al s. XX —amb 176 lligalls—; expedients d'inscripció de partides fora de termini —10 lligalls—; expedients de rectificació de partides sacramentals —17 lligalls— i expedients d'erecció de parròquies, oratoris, convents i confraries des del segle XVIII fins el segle XX.

Dins la **secció de Cancelleria** es poden observar documents relacionats amb els convents religiosos des del segle XVI fins el segle XX i documentació personal de religiosos des del segle XVI fins el segle XX.

Una secció que pot ser interessant pel treball que es desenvolupa amb aquest projecte és la que correspon a **altres institucions, autoritats civils locals**. Dins aquest fons s'hi troba un lligall referent a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i un altre lligall vinculat al Consell Insular de Mallorca.

A part d'aquests fons i seccions, també s'hi troben guardats a aquest arxiu els expedients personals de capellans, els documents de la Parròquia de San Magí i del Convent de concepcionistes de Sineu —en aquest cas datats el 1999—, a més del fons personal del Bisbe Teodor Úbeda Gramage.

Cap d'aquest documents es troba digitalitzat i, tal i com s'ha comentat anteriorment, ni tan sols són consultables —o bé perquè no estan inventariats, o bé perquè s'ha d'esperar 100 anys perquè siguin consultables—. En un principi, al tractar-se de documents contemporanis que, es suposa, que es troben en bon estat de conservació, es considera que no urgeix la seva digitalització. L'Arxiu Diocesà disposa d'un adequat sistema de conservació per als diferents documents que custodia, qüestió que en facilita la seva consulta.

Probablement, els documents més destacables per l'estudi dels 40 anys d'autonomia serien els referents a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i al Consell Insular de Mallorca, inserits dins la secció d'autoritats civils locals. De totes maneres, pel gruix documental que presenten —un lligall cada fons—, és possible que no hi hagi informació rellevant.

Igualment, també seria destacable el fons personal del Bisbe Teodor Úbeda, el qual ocupà el càrrec entre l'any 1973 i el 2003. Encara que al no ser consultable aquest fons, no és possible saber de quin tipus de documentació està conformat.

Per la importància històrica que tingué el Bisbe Úbeda, seria interessant que aquests arxius poguessin estar en un plataforma digital. De totes maneres, s'ha de comentar que l'Arxiu Diocesà no disposa d'una plana web pròpia.

A l'Arxiu Diocesà són pocs els documents datats entre el 1983 i el 2023, encara que, per tal de seguir una coherència amb altres arxius illencs, es considera que els documents relatius als fons referents a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i al Consell Insular de Mallorca —a no ser que tinguin documentació fortament vinculada amb l'Església, qüestió que es desconeix perquè no són consultables— podrien estar ubicats a l'Arxiu General del Consell de Mallorca. De totes maneres, s'ha de matissar que, en el cas de que alguns d'aquests fons tinguessin informació referent a la resta de les Illes Balears, cada un dels documents s'haurien de conservar als respectius arxius de cada Consell Insular —el de Menorca, el d'Eivissa i el de Formentera—.

A més, es considera idònia aquesta possibilitat perquè a l'Arxiu General del Consell de Mallorca es guarden fons documentals de la Diputació Provincial i del Consell de Mallorca organitzats per: govern i administració, municipis, educació, cultura i esports i eleccions i,

a pesar de desconèixer quin tipus de documents es troben als fons que s'han esmentat, és preferible que puguin estar dins l'arxiu del Consell de Mallorca. (Es poden consultar els diferents fons al següent enllaç: <https://web.conselldemallorca.cat/es/archivo-general>).